

Klokke - Indskrifter.

(Ved J. F. Fenger).

Den i sidste Hæfte meddeelte og afbildede Indskrift paa Kirkeklokken¹⁾ i Slotsbjergby har vakt nogen Opmærksomhed, og Klokke-Indskrifter ere mig tilsendte fra flere Steder i Sorö Amt og Omegn. Een gammel Klokke er kommen til Orde og har vakt flere i Nærheden, som nu ogsaa ville fortælle os hvad de har at sige. Det var vel ikke umuligt, at flere og flere over hele Landet kunde opløfte deres Stemme og berette os Ting, som det vel var værd at lytte til. Men skal det skee, saa maa Saadanne, som har Evne og Lyst, forene sig om dette Foretagende og fortsætte hvad vore Forgængere har begyndt.

Som Forgængere nævner jeg især de gode Svogre: Erik Pontoppidan og Hans de Hofman, som ikke

¹⁾ De sjællandske Landsbykirker har i Regelen to Klokker, en større og en mindre. Da man har spurgt mig, paa hvilken af Bjergbys Klokker Indskriften findes, saa bemærker jeg, at det er paa den store Klokkes överste Rand, ikke paa den nederste Rand, som jeg sidst urigtig angav. Endvidere har jeg en Berigtigelse at bringe med Hensyn til den i Anledning af Klokkestöberen Fastenove anförte Indskrift paa Klokken i Höielse, i hvilken Meddelelsen efter Ordet Henningi har glemt at tilføie Gris. Henning Gris var Kannik i Roeskilde og havde som Saadan Frue-Kapel, til hvilket Höielse Kirke hørte.

blot har leveret en Deel Klokke-Indskrifter i Marmora, Atlasset og Foundationerne, men ogsaa tilsigtet en vis Fuldstændighed, der vel har været til nogen Nytte, men tillige har skadet Angivelsernes Nöiagtighed. Naar man, som i Atlasset og Foundationerne, gaaer hele Landet rundt og vil meddele Underretning om alle Steders Mærkværdigheder, saa maae Medhjælpere benyttes, og naar disse ikke vælges med Omhu, kommer man saare let til at betjene sig af upaalidelige Meddelelser. Det er denne Upaalidelighed, som gjør, at man aldrig med nogenlunde Rolighed kan benytte de Efterretninger, som meddeles i Atlasset og Foundationerne, men idelig opfordres til, selv at see^e efter, Noget som ofte ikke gaaer an, naar de Sager og Indskrifter, som for 100 Aar siden bleve sete og beskrevne, nu ere forsvundne. Den Nytte, vi da har af disse Mænds Flid, er, dels, at de har skaffet en Beskrivelse af Adskilligt, som nu er ganske tabt, dels at de har givet en Oversigt over det hele Materiale. Denne Oversigt maa, som sagt, benyttes med stor Forsigtighed, men er dog i mange Henseender veiledende og belærende. Ogsaa det kan man lære af disse vore Forgængere, at det kan ikke nytte, at lade Cirkulærer gaae ud, f. Ex. til alle Præster, om at meddele Indskrifterne paa deres Kirkers Klokker, og saa lade de saaledes erholdte Indberetninger trykke; thi man vil da komme til at hyde Læserne Sandt og Falskt i en forunderlig og ubestemmelig Blanding. Jeg er rigelig forsynet med Exempler paa unöiagtig og forkeert Læsning af Indskrifter, hvis Urigtighed Samlerne umulig kunne have skjönnet, naar de ikke har seet med egne Öine. Naar saaledes, for at anföre et Exempel af mangfoldige, det hedder i Atlas (Tom. VI, S. 315) om Jydstrup: "i Taarnet ere to Klokker med Aarstallene 1649 og 1635", saa har jo denne Angivelse slet intet Urimeligt

ved sig; men ikke desto mindre ere Klokkerne, hvis Indskrifter nedenfor skulle blive meddeelte, fra 1463 og 1505. Eller naar der berettes om en Klokke (Atlas Tom. VI, S. 317), at den fører Indskriften "Claves", saa kan dette give Anledning til allehaande Formodninger; men rigtignok ikke, naar man veed, at Claus vam Dam, det 17de Aarhundredes Gamst, undertiden paa sine Klokker skriver sit Fornavn Claves¹⁾.

Altsaa, at tage Medhjælpere i Flæng, det kan slet ikke nytte, naar man tilsigter Paalidelighed. Færre, men gode Medhjælpere, det er mit Önske. Og jeg troer virkelig, at de Mænd, som föle Deeltagelse for den Slags Granskninger og besidde den fornödne Dygtighed dertil, ogsaa nok ville formaaes til at see efter paa et större Strög end deres nærmeste Omgivelser. En Revision af Pontoppidans og Hofmans Angivelser er aldeles fornöden. Det er ikke min Mening, at alle Indskrifter paa hele Landets Klokker skulde samles og gives i Trykken; men jeg önskede nok, at en fuldstændig Samling af dem fra Tiden för Reformationens Indförelse i Danmark kunde komme i Stand. Og saa burde hertil slutte sig et Udvalg af dem fra det lutherske Tidsrum, forsaavidt som en Deel af disse maatte tilbyde noget Mærkeligt. Jeg beder derfor det Fölgende betragtet som en Pröve, der vel nok vil kunne forsvare sin Plads her i Tidsskriftet, uden Hensyn til, om nogen Fortsættelse fölger; thi det vil afhænge, dels af det Bifald, som Planen vinder, dels af den Hjælp, som vil blive mig ydet.

¹⁾ I Marvede paa den lille Klokke læser man saaledes: "Claves vam Dam me fecit, Anno 1640".

Slaglille. Lille Klokke:

O rex glorie, Christe veni cum pace! Anno
Domini MCDXXXIX (1439). Magister Hermanus.

Med Hensyn til de to sidste Ord i Indskriften, da navngive de Klokkestöberen, og ere en simpel Oversættelse af "Mester Herman". Dette kan jeg bevise af andre Klokke-Indskrifter.

Hos É. S. Bring: "de territorio Bara" anföres Indskriften paa Bara Kirkes mindre Klokke, nemlig, efter Engelens Ord til Maria: anno domini MCDXXX quinto (1435, i Disputatsen staaer 1135, men naturligviis urigtigt) herman Klockestöber.

Hos Brunius i Skaanes Kunsthistorie anföres flere Klokker, som bære denne Mesters Navn. Paa Maglehems mindre Klokke (S. 584) staaer: facta per Hermanum. Paa Veheröds Klokke fra 1432 staaer: mester Herman; og paa St. Olofs Kirke fra 1444 (hos Brunius S. 585 staaer 1344, men uden Tvivl urigtigt) Magister Hermanus. Endelig kan maaskee hertil henföres den store Klokke i Lilla Harrie fra 1395, hvorpaa findes: Harumanus me fecit. Hvis denne Sidste er den samme Mester Herman, maa han rigtignok have stöbt Klokker i et langt Tidsrum, thi han nævnes i et Dokument endnu som Klokkestöber 1455. Sidstnævnte Herman har været en anseet Mand, og i sin Tid Borgemester i Lund; det seer man af et Dokument, udstedt d. 17. August 1455, som blandt Andre ogsaa "Hermyn klokkestöbere, bormesther j Lundh" har hængt sit Segl for. Seglet er desværre nu borte.

Jydstrup. Lille Klokke:

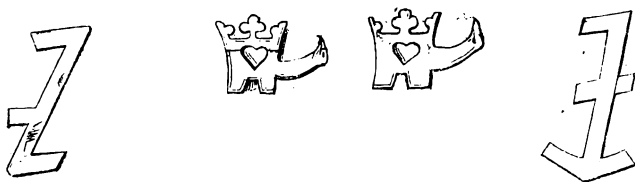
Vocor Maria,
Demonum victrix melodiâ.
Anno Domini MCCCCLXIII (1463) XXV die maij.

Jydstrup. Store Klokke:

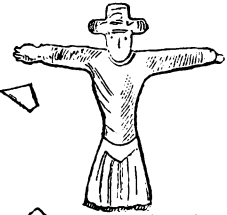
Jesus — Maria — Anna — Hans Jensen.

Anno domini millesimo quingentesimo quinto (1505).

Paa Bagsiden af den store Klokke i Jydstrup findes de 4 Mærker, som her ere afbildede efter en Tegning af Raadsig.

Saadanne Mærker findes meget ofte paa de gamle Klokker, og disse ere kun afbildede for at man kan have et Exempel for Öie. Det falder nærmest ind, at slige Tegn ere Klokkestöbernes Bomærker, men denne Formodning vil ikke være tilstrækkelig med Hensyn til alle de Tegn og Emblemer, som findes paa de gamle Klokker. Det fölgende Exempel vil vise, at Skrift og Tegn stundom findes forenede paa Middelalderens Klokker, omtrent som i de Rebus-Indskrifter, der i nyeste Tid hyppig meddeles i franske og tydske illustrerede Tidender, for at give Folk Noget, hvormed de paa en fornöielig Maade kunne bryde deres Hoveder. Hertil indhydes Samlingernes Læsere med Hensyn til den nu fölgende Indskrift fra Lundforlund, afbildet efter en Tegning af L. Fenger. Jeg kan ikke love at löse Gaaden i næste Hæfte; thi jeg siger strax i dette Alt hvad jeg veed.

AN·VO ✠ DO· MI· MI ✠ MI ✠ CO
 ✠ LXXXI ✠ OF W ✠ WHE·LOS
 ✠ FV·FO·VF S ✠ O· Vr.
 VV·FV ✠ MI A ♀ aaaaaa ✠

Anno domini MCDLXXXI (1491).

Saavidt maae nok alle Læsere læse Indskriften eens; men nu komme Vanskelighederne:

help Jhesus. 3: hjælp, Jesus! en ikke usædvanlig Indskrift paa Klokke. Navnlig findes netop disse Ord paa Klokken i Gierlöv, Annex til Lundforlund, hvis Indskrift strax nedenfor vil blive meddeelt. Man læser der blandt Andet:

Help Jhesus, Maria, Anna
Oc Sancta Susanna!

tutores. Skytspatroner, nemlig Kirkens. At disse omtales i Klokkeindskriften, er ganske i sin Orden. Men den grammatikalske Sammenhæng med det Foregaaende og Efterfølgende er utydelig. Det bemærkes i Övrigt at *tutores* ellers forekommer paa gamle Klokke om Kirkeværgerne, hvis Navne da anføres.

o crucifixus noster sanctus. Nominativ i Stedet for Vocativ er i saadanne Indskrifter ikke usædvanligt. At Billedet fremstiller en Korsfæstet, synes tydeligt, men maaskee betegner det ikke en Egenskab, men en Person, nemlig Kirkens Helgen; *nr* kan vel ikke være Andet end *noster*. Til hvilken Helgen Kirken har været indviet, veed jeg ikke.

in — —. Jeg læser *in*, skjönt jeg indrømmer, at der lige saa godt kan læses *m* eller maaskee *ni*. Man see kun ovenfor i Indskriftens förste Linie og sige, om man, naar det Følgende ikke ledede os, vilde kunne afgjøre, enten der skulde læses *m* eller *ni* eller *in*? — De tvende fölgende Tegn ere mig aldeles uforstaaelige.

aname. Bör sikkert læses i to Ord "ama me" uagtet hele Indskriftens Regel er, at sætte Skilletegn mellem hver Stavelse og et Kors ved hvert nyt Ord. Men skal her deles anderledes end det förste Blik paa Indskriften anviser, saa ligger det nær at antage, at en skjult Mening

ogsaa i andre Ord kan have været anbragt; og man letter da Læsningen betydeligt ved at dele *tutores* saaledes, at det bliver *tutor es*. Man vil da faae ud: "Hjælp Jesus! *tutor es*. — *o crucifixus* (eller: *o N. N.*) *noster sanctus in* — — *ama me*"! De to sidste Tegn forstaaer jeg, som sagt, slet ikke, og vil meget gjerne belæres om deres Betydning.

G j e r l ö v.

Help Jhesus, Maria, Anna

Oc Sancta Susanna!

Alpha & O, Deus & homo, o rex glorie

Christe veni cum pace!

Anno Domini MDXXII (1522).

N æ s b y. Lille Klokke:

Anno millesimo quadringentesimo LXXX (1480).

Veni Jesus, Maria, Anna! O rex glorie

Veni cum pace!

N æ s b y. Store Klokke.

Er omstøbt af Gamst i dette Aarhundrede, men ifølge Atlas Tom. VI. S. 377 var den fra Aar 1502, og der stod paa den:

Stolte Klokke er mit Navn

Og i Næsby hommer

Pater-Noster, Ave-Maria-Klang

Höst, Vinter, Vaar og Sommer.

Dette er altsaa et Exempel paa, at de gamle Klokker stundom har havt Navne, der ikke ligefrem vare Opkaldelser efter Helgener eller Helgeninder. Jeg mindede sidst om Klokken Glöd, som Hellig Olaf havde foræret til Clemens Kirken i Trondhjem. Jeg maa denne Gang nævne den store Gildesklokke fra samme By, som kaldtes By-Trösten, hvorom Snorro taler i Olaf Kyrres Saga, Cap. 3.

Slagelse. St. Michels Kirke. En lille Klokke,
som staaer i Forbindelse med Uhret.

eyn Zeygher klokke byn yk ghenant
yk come over yn zelan
to slagloze oppe zunte¹⁾ mycheles kerken
an my zo schal men de stunde merken
heyde nacht unde dach
des moet yk lyden mennighen harden slaggh
darumme byn yk here gekomen
dat myner de mester neme vromen.
gheghoten tome sunde by my
yacob yode amen.

En Efterligning af den kunde lyde saaledes paa Dansk:

En Seier-Klokke²⁾ jeg mig nævner
Over til Sjællands Kyst jeg stævner.
I Slagelse paa St. Michels Kirke
Af mig man Timerne skal mærke.
Baade Nat og lyse Dag.
Jeg slaaer saa mange haarde Slag.
Desaarsag hid jeg monne komme
At min Herr Mester skal have Fromme.

Stöbt i Stralsund af mig Jacob Jode. Amen.

Indskriftens fuldkomne Mangel paa religiöst Indhold er usædvanlig og paafaldende. Mesteren lader Klokken lyde, hverken til Guds eller Helgenes Ære, men, ganske naivt, til sin egen, og Amen staaer ved Stöberens Navn. Denne Stöber bruger ikke i nogen af de mig bekjendte Klokker, som bære hans Navn, at tilføie Aarstallet, saa jeg ikke med fuldkommen Vished tør sige, om de ere fra Tiden

¹⁾ Der staaer *zunte*, hvilket er det Samme som *sunte*, der oftere, saavel i Diplomer, som i Indskrifter, forekommer i Stedet for *sante*.

²⁾ o: en Uhrklokke. Man sammenligne de gamle danske Ord Seierværk og Seiermager, samt det tyske Seiger-Glocke.

för eller efter Reformationen. Efter Slagelse Klokke alene at dömmе, skulde jeg være meest tilböielig til at antage det Sidste; men Candidat A. Kall Rasmussen, som har meddeelt mig nedenstaaende Indskrift paa Gladsaxe Kirkes mindre Klokke, antager bestemt, saavel af Indskriftens Indhold, som af Klokkens Form, at den ikke er yngre end Reformationstiden. Hertil har jeg kun at bemærke, at det ikke er uden Exempel, at en ældre Klokke efterlignes naar den i nyere Tid omstöbes, og at dens Indskrift optages paa den omstöbte Klokke. Det maa nu oppebies, om ikke Klokkestöberen Jacob Jodes Navn skulde findes i en saadan Sammenhæng, at hans Levetid deraf kunde bestemmes. De to andre Indskrifter, som bære hans Navn, har begge religiöst Indhold.

Paa Gladsaxe Kirkes mindre Klokke læser man i tre Linier:

Help got myt dyner gnade dat my dyn werk wol gherade amen. O rex glorie, Christe veni cum pace amen. goten tome sunde by my yacob yode.

Paa Hörs Klokke i Skaane (Brunius S. 585) læses: O rex glorie Christe veni cum pace. Help got myt dyner gnade dat my dyn werk wol gerade. Jacob Yode eyn knecht gades amen amen.

Brunius bemærker, at en Klokke med aldeles lignende Indskrift findes i Landskronas Kirkes nordre Taarn.

Hvad nu Stöbestedet *tome sunde* angaaer, saa er tome en anden Form i Stedet for tom, ligesom i Lin. 5 unde for und, og med sunde menes upaatvivlelig Stralsund. Bolshögs Kirkes Klokke (cfr. Lagerbring de territorio Jerrestad) er stöbt 1590 thom Stralsunde. Der har vi altsaa Byens nuværende Navn.

Jeg kommer nu til nogle Klokker fra det lutherske Tidsrum.

Kindertofte. Lille Klokke.

O rex gloriæ, Christe redemptor mundi, veni ad nos in pace! Anno 1600 hat mich Josd Bodeker zu Hawelberg gegossen. Joachim Witte Amtschreiber zu Lindow. Ehren Christianus treue Pfarherr zu Zehe in Zechow und Braunsberg. Esiman Kammecher und Achim Pepernitz Gotteshausleute zu Zechow.

Denne Klokke er altsaa stöbt i Havelberg 1600 og bestemt til Kirken i Zechow. Amtsskriverens, Præstens og Kirkeværgernes Navne staae paa den, og dog hænger den i Kindertofte. Naar man vil tillade sig en Formodning om Aarsagen til Klokken Forflyttelse, falder man let paa Trediveaarskrigen, i hvilken de Svenske, som bekjendt, fra Tydskland bortførte, tildeels meget vægtige Sager som Krigsbytte. I Sverrig stöder man overalt paa Bytte fra Trediveaarskrigen. Denne Klokke kan da let paa en eller anden Maade fra Sverrig være kommet til Danmark.

Boeslunde.

Aus Erts und Feur bin ich geflossen
Nicolaus Jürgen¹⁾ aus Callund-Burg hat mich gegossen.

Anno a nato Christo MDCLXV (1665)

Konge i Danmark Frederik den Tredie og

Sognepræst i Boeslunde H. Iver Hansön.

¹⁾ Samme Mand har ogsaa omstöbt den store Klokke i Biernede, som har følgende Indskrift: Anno 1680, pastore & curatore templi Dno Christiano Laurenbergio, Diacono Erasmo Nic. Vrang, ex antiqâ Emdneni 1581 fusâ novam fecit in Biernede Nicolaus Georgii civis calunburgensis. Calundborgeren har da ikke været saa ringe en Klokkestöber. Hans Klokke har de 170 paa Bagen, medens den i Emden stöbte neppe naade de 100.

Der jeg blev qvlt for Munkechor
 Jeg raabte Folk til Sandhedsord.
 Da kom jeg strax i Frisers Magt.
 Der de til Jorden var nedlagt,
 De Daar antog mig arvelig,
 Der mig forsörget christelig;
 Thl der min Alder tyngte mig,
 Jeg kund' ei klinge lydelig,
 Da blev jeg gjort af gammel ny
 Af Herrer to til Borreby.

Oluf Daa.

Wolder Daa.

Om de paa Klokken nævnte adelige Familier Friis og Daa har jeg af Hr. Registrator Kall Rasmussen modtaget fölgende Oplysninger. Kantsler Johan Friis var den förste Friis til Borreby. Efter Kantsler Christian Friis's Död 1616 kom Gaarden til hans Söster Fru Dorthé Friis, Enkö efter Oluf Daa til Ravnstrup, og efter hendes Död 1618 til hendes Sön Klaus Daa til Ravnstrup, död 1641 som Ridder, Rigens Raad og Admiral. Oluf Daa, Voldemar Daa og den lidt nedenfor omtalte Jörgen Daa vare dennes Sönnar.

Denne Indskrift bidrager til at bevise, at det er urigtigt, naar Malling beretter, at der paa Svenskekrigens Tid har været en Herr Jokum i Boeslunde, om hvem han fortæller et Par Handlinger, som, uden just at være store eller fortrinsviis gode, dog ere ret artige. Ligesom navnlig Indskriften viser, at Iver Hansen var Præst i Boeslunde faa Aar efter Krigens Slutning, saaledes viser en egenhændig Paategning af ham i Kirkebogen, at han alt var der nogle Aar för Krigens Begyndelse. Den lyder saaledes:

“Anno 1652 d. 20. Mai om Natte-Tide, i min Fraværelse hos Patronen W. Jörgen Daa til Borreby
 “afbrændte min ganske Gaard og Formue, saa jeg

“ikke beholdt et Stykke Papiir, da samme Tid blev
 “og med alt Andet opbrændt Bogen, som var itegnet
 “alle Döde, Födte og Viede. Er saa denne Bog
 “igjen paa Kirkens Bekostning bekostet, hvorudi
 “igjen ere antegnede fra den Tid Födte, Döde og
 “Viede”.

Iffuer Hansön,
 Egh. pastor loci.

Dersom man vil vide, hvor længe efter Krigen Hr. Iver
 var Præst i Boeslunde, saa kan jeg ogsaa oplyse dette
 efter Kirkebogen, hvor han anföres som begravet d. 31. Ja-
 nuar 1684. Det hedder sammesteds i Kirkebogen, halvt
 paa Dansk, halvt paa Latin:

“Hr. Iffver Hansön, Sognepræst udi Boeslund,
 “natus 9. Decbr. 1609,
 “renatus d. 1. Januar 1610,
 “denatus d. 24. Januar 1684,
 “ætatis 74 Aar 6 Uger 3 Dage,
 “in conjugio 43 Aar, liberos genuit 17”.

Der er Sandsynlighed for, at denne Mand, som har
 tilbragt en saa lang Række af Aar i Boeslunde Præste-
 gaard, ogsaa er födt der; thi Præsten Jac. Herforth,
 som i 1738 indsendte Præsterækken til Biskop Hersleb,
 nævner (efter gamle Folks Angivelse) för Iver Hansen,
 som er den förste Præst, om hvem der haves Optegnelser:
 Iver Munck og Hans Iversen.

Det er da, især naar man betænker, hvorledes i hiin
 Tid Præstekald gik i Arv i Familierne, ikke usandsynligt,
 at disse Tre: Iver Munck, Hans Iversen og Iver
 Hansen har været Fader, Sön og Sönnesön.

Til Bestyrkelse for denne Mening, i det Mindste
 hvad de to Sidstnævnte angaaer, har Hr. Registrator
 Kall Rasmussen opgivet mig, at han i Dokumenter
 har forefundet, at Hans Iversen 1608 og 1610 var

Præst i Boeslunde. Iver Hansens Fødselsaar falder midt imellem, nemlig 1609, og i et Dokument fra 1655 kalder han sig Boeslund.

Naar i Övrigt Nogen vil bemærke, at det er fuldkommen ligegyldigt, enten Præsten i Boeslunde paa Svenskekrigens Tid hed Hr. Jokum, som Malling angiver, eller Hr. Iver, som jeg troer at have beviist, saa kan dette ikke indrømmes; thi Hr. Iver er en ikke umærkelig Mand. Han har gjort sig fortjent af Efterslægten ved en betydelig Ordsprogsamling, som var en af Peder Syv stærkt benyttet Kilde, der endnu har forsynet Molbech med adskilligt Godt. Man eftersee hvad denne derom beretter i "Danske Ordsprog", Kjöbenhavn 1850, Fortalen S. 46.

Af de Handlinger, som Malling fortæller om Hr. Jokum, passer den ene fortræffelig til Hr. Iver, om hvem P. Syv bemærker, at han "var vide kjendt for sin Lystighed". Den anden antyder, at han var en retsindig Mand. Men siden jeg har fortalt det Gode, jeg veed om ham, maa jeg ikke skjule Skyggesiderne, og bör derfor omtale, at han uden Tvivl var meget hengiven til Kortenspil, og at han tilfredsstillede dette sit Hang paa Borreby. Derfor var han paa Herregaarden da hans Præstegaard brændte ved Nattetid, og det var ikke Smaaskillinger han spillede om med Herremanden, som vel eftergav ham hans Spillegjeld, men kun saaledes, at Renterne af Præsten i Boeslunde skulde svares til de Fattige. Denne Forpligtelse er gaaet over til Hr. Ivers Eftermænd, hvorom findes Underretning i Kaldsbogen; men Sagen har ikke været uden Vanskeligheder og Forviklinger, saa den endnu i 1851 har været indstillet til Cultusministeriets Resolution.

Jeg vil af Kaldsbogen meddele Adskilligt denne forunderlige Sag betreffende.

Ældgamle, uoptegnede Udsagn bevidne, at Boeslunde Præst, Iver Hansön, skal have været i Selskab hos Borreby Eier, Waldemar Daa (det er urigtigt; thi I. Hansön siger selv at det var hos Jörgen Daa) den selvsamme Dag (rigtigere Nat) d. 20. Mai 1652 da Boeslunde Præstegaard afbrændte, og der tabt i Kortspil 125 Sletdalere, hvilke Daa, som Kirkepatron, med Hensyn til hans og Families Tab ved Ildebranden, eftergav ham imod at han af samme Gave skulde give Renten til Sognets Fattige.

Denne Rente til Sognets Fattige blev svaret ikke blot af den skyldige Hr. Iver, men ogsaa af hans uskyldige Eftermænd i 150 Aar, uden at der, saavidt vides, har været Fundats, Gavebrev eller Beviis for Capitalen¹. Saaledes gik det indtil Hr. Beckman (Præst i Boeslunde fra 1787 til 1830) i Begyndelsen af dette Aarhundrede gjorde Ophud. Blandt Creditorerne meldte sig Sorö Amts Fattigvæsen, som rimeligviis har sluttet saaledes, at hvor aarlige Renter uddeles til de Fattige, der maa ogsaa være en Capital, hvoraf disse Renter svares. Af en saadan Capital vidste Hr. Beckman Intet at sige, og det er at formode, at han aldrig har modtaget den. Opbuds-Comissairerne i hans Bo, Birkedommer Bager i Slagelse og Herredsprovst Lemvigh i Vemmelöv, afgave derfor under 24. Septbr. 1802 følgende Eragtning: "Naar Hr. Henrik Beckman til de Fattige i Boeslunde Sogn, saalænge han der er Præst, aarligen udbetaler 4 Rigsdaler 1 Mk., bör han for Fattigvæsenets Tiltale i denne Sag fri at være".

Denne Kjendelse blev appelleret, og 1803 d. 6. Decbr. afsagdes i Höiesteret følgende Dom: "De af Borreby

¹) Hofman siger udtrykkelig, at Gavebrevet findes ikke, men at Præsten aarlig uddeler 6 Sletdaler 1 Mk. til fattige og nødtørftige Lemmer der i Sognet. Hofmans Foundationer VIII S. 168.

Godses Eier under 20. Mai 1652 til Boeslunde Sogns Fattige skjænkede 125 Sletdaler bør hæfte paa Boeslunde Præstegaard og fra Hr. Beckman som og fra enhver Eftermand i Kaldet til Successor at tilsvares, og bør Sognepræsten i Boeslunde deraf bestandig aarlig erlægge 6 Sletdaler 16 Sk. til Uddeling blandt Sognets Fattige”.

At denne Dom gjorde Opsigt og vakte Forundring, sees af Höiesterets-Advokat Rosenstands Skrivelse til Pastor Beckman saa lydende: “Indsluttet har jeg her ved den Ære at tilsende D. V. Copi af Höiesterets i Dag afsagte Dom udi Deres Sag imod Sorö Amts Fattigvæsen. Vederpartiets Advokat, Klingberg, ventede, lige saa lidet som jeg, et saadant Udfald; men hvad der i Særdeleshed forundrer mig, er at finde det ved Dommen bestemt antaget, at Capitalen er skjænket d. 20. Mai 1652, hvorom der efter mine Tanker intet Beviis i Acterne findes”.

Trods al Juristernes Forundring maatte det dog ved denne Dom have sit Forblivende, og Skifteretten i Beckmans Dödsbo udbetalte i 1831 hans Eftermand i Embedet C. S. Qvistgaard Capitalen med 83 Rbdlr. 2 Mk. S. og Tegn. At Pastor Qvistgaard igjen har udbetalt den til sin Eftermand E. T. Clausen, derpaa kan næppe tvivles, men documenteres kan det ikke, da Hr. Qvistgaard har mistet alle sine Papirer ved Gimlinge Præstegaards Brand d. 1. Novbr. 1850, og Clausen døde d. 31. Aug. 1851, uden at efterlade sig noget Skriftligt den Sag angaaende.

Saaledes er Spørgsmaalet om Hr. Ivers Spillegjæld endnu i Gang. Jeg gad vidst, om det ikke i Aar, da det netop kan holde sit andet Jubilæum, skulde komme til Ro, eller om det ogsaa i Fremtiden vil vedblive at spøge.

Marvede. Store Klokke.

Forside:

Alting til Guds Ære

Pietate & Justitia

Gud til Ære og Menigheden til Glæde efter høiædle Herrers,
 Stiftamtmandens, Hr. Otto Krabbes og Biskoppens, Dr.
 Hans Baggers Tilladelse haver Provsten M. Poul Munk-
 gaard og Sognepræsten Hr. Willum Kruck ladet denne
 Klokke af Kirkens Midler omstøbe Aar 1685 in Novembri.

Herre, søg dit Huses Bedste!

Bagside:

Til Lyd, til Lyd, i Jesu Navn

Jeg hyder Dig at komme.

Til Suk, til Suk, Dig selv til Gavn,

De Onde med de Fromme.

Guds Huus nu søg, Du finder der,

Det Hierte-Saaret trøster,

Ei hiemme bliv naar Andre her

For sine Synder ryster!

Jeg minder paa, jeg vækker op,

Ei langsom vær at komme,

Men kom med agtsom Siel og Krop

Naar Du mig hører bromme!

Denne Indskrift findes vel trykt i Hofmans Funda-
 tioner Tom. VIII S. 67, men er der hverken fuldstændig
 eller rigtig. Navnlig er det urigtigt, naar i Verset den
 6te Linie hos Hofman hedder: "Dit Hjerte saare trøstet".
 Den Provst som nævnes, Poul Munkgaard, var tillige
 Præst ved Herlufsholm og blev Magister d. 13. Mai 1673.
 See Bircherods Dagböger ved den Dag.

Verset er som Kingos bedste af den Slags.